

AHŞAP TASVİRLERİ: AHŞAP HERKESİNDİR

Prof. Dr. İlker USTA¹

ÖZET

İnsanlığın başlangıcından beri, kaynağı yenilenebilir bir doğal malzeme olarak, varlığıyla ve sahip olduğu üstün malzeme özellikleriyle hep yanbaşımızda duran ahşap, hayatımızın neredeyse hemen her alanına dokunan büyüleyici bir malzemedir. Çok yönlülüğü ve işlevselliği ile hayatımızın vazgeçilmezi olan ahşap, herkesin malzemesidir. Başka bir ifadeyle söylemek gerekirse, doğayı ve insanları önemsemek suretiyle, doğaya ve insanlara değer vermek temasına odaklanmış evrensel bir olgu olan ahşapseven yaklaşım temel alındığında, ahşap herkes içindir. Bu saptama uyarınca, “Ahşap Herkesindir” zemininde öznel mantalite öngörüsüyle hazırlanan bu yazıda, özgün betimlemeler içeren bir kompozisyon kurgusu ile ahşap hakkında tasvirler yapılmıştır. Bu tasvirler, kültürlerarası etkileşim aracı olan ahşabın “Değerli bir Nesne” olarak kabul edilip özümsemesi bağlamında, ahşapseven yaklaşım esas alınarak hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ahşap, Kültürlerarası Etkileşim, Ahşapseven Yaklaşım, Uygarlık.

WOOD DEPICTIONS: WOOD BELONGS TO EVERYONE

ABSTRACT

Since the beginning of humanity, wood, which is always standing next to us as a renewable natural material with its presence and superior material properties, is a fascinating material that touches almost every area of our lives. Wood, which is indispensable for our lives with its versatility and functionality, is the material of everyone. To put it another way, wood is for everyone, based on the woodlover approach, which is a universal phenomenon focused on the theme of giving importance to nature and people by taking care of both nature and people. According to this determination, wood is depicted in this article with a composition containing original depictions constructed with a mentality foresight upon the basis of “Wood belongs to Everyone”. These depictions are prepared on the basis of woodlover approach, in the context of the acceptance and internalization of wood, which is an intercultural interaction tool, as “A Valuable Object”.

Key Words: Wood, Intercultural Interaction, Woodlover Approach, Civilization.

¹ Hacettepe Üniversitesi, Ağaçışleri Endüstri Mühendisliği, iusta@hacettepe.edu.tr

GİRİŞ

Bu yazının özünü oluşturan ahşap tasvirleri; kültürlerarası etkileşim aracı olan ahşabın “Değerli Bir Nesne” olarak kabul edilip özümsemesi mahiyetinde, Hacettepe Üniversitesi Ağaçşerleri Endüstri Mühendisliği müfredatının 2013 yılında Bologna Süreci dolayısıyla güncellenmesi çerçevesinde, Mesleki Teknoloji Yüksekokulu uhdesinde olmak üzere Seçmeli Dersler Birimi bünyesinde, üniversitenin tüm öğrencileri için açılan yeni bir seçmeli ders olan “Kültürlerarası Etkileşimde Ahşabın Önemi” dersi kapsamında yapılmıştır. Ahşapsever bakış açısıyla ülkemizde ilk kez tasarlanmış olan bu dersle; doğal bir malzeme olan ahşap hakkında farkındalığa varılmasını sağlamak üzere, kültürlerarası etkileşim kavramı perspektifinde ahşabın kültürlerarası etkileşimdeki yeri ve önemi hususunda bilgi verilmesi, sürdürülebilirlik esasıyla yetiştirilen ağaçlardan elde edilen kaynağı yenilenebilir bir doğal malzeme olan ahşabın anatomik yapısı ile kimyasal bileşimi ve fiziksel özellikleri ile mekanik özellikleri bağlamında çok yönlülüğünün ve işlevselliğinin takdim edilmesi ve değişik kültürlerdeki olgusal kurgulanış biçiminin betimleme yordamıyla tanıtılarak ahşabın kültürlerarası etkileşimdeki rolünün örneklenmesi amaçlanmıştır.

Mevcut tasvirlerin odağında yer alan açıklamalar ile betimlemelere esas teşkil eden çıkarımlar, mesleki ve teknik bilgi temelinde içselleştirilmiş olup ahşapsever yaklaşımla yapılan bu örnek tasvirlerde, ahşabın farkındalığını pekiştirici kuramsal açıklamalarla seçkin bir kültürlerarası etkileşim aracı olan ahşabı tanıtmaya yönelik betimlemeler yapılmıştır.

AHŞAP HERKESİNDİR

Ahşap herkesindir. Daha açık bir ifadeyle söylemek gerekirse, tüm insanlığa hizmet eden seçkin bir malzeme olan ahşap herkes içindir. Zira, sürdürülebilir ormancılık faaliyetleriyle yetiştirilen ağaçlardan temin edilen, kaynağı yenilenebilir doğal ve organik bir malzeme olan ahşap; anatomik yapısı, kimyasal bileşimi, fiziksel özellikleri ve mekanik özellikleri bağlamında, dünya kurulduğundan beri günlük hayatın olağan akışı içerisinde ortaya çıkan pek çok ihtiyacın karşılanmasında ve gereksinimlerin giderilmesinde, kendi başına ve/veya diğer malzemelerle birlikte, doğrudan veya dolaylı olarak kullanılmak suretiyle, hayatın neredeyse her alanında insanlara yardımcı olan önemli ve değerli bir malzemedir. Bu noktada, insanlığın özünün muhasebesi durumundaki uygarlık tarihine bir bütün olarak bakıldığında, mümtaz bir malzeme olan ahşabın önemi ve değeri açıkça ortaya çıkar. Buna göre, insanlığın bir göstergesi olan uygarlığın gelişim süreci içinde şurası aşikardır ki; yaşam kalitesinin yükseltilmesi ve refahın artırılması suretiyle insanların hayata tutunmalarını sağlayan bir pekiştirici olarak ihtiyaçların karşılanmasında ve gereksinimlerin giderilmesinde, kendine özgü karakteristik özelliklerinden ötürü, çok yönlülüğü ve işlevselliği ile öne çıkan ve medeniyetin gelişip yaygınlaşmasına büyük katkılar sağlayan güzide bir malzeme olan ahşap, tüm insanlık için yeri doldurulamaz bir malzemedir.

Doğanın bir yansıması olarak ibrelili (iğne yapraklı) ve yayvan (geniş) yapraklı ağaçlardan elde edilen doğal ve organik bir malzeme olan ahşap, tabii olarak kendi kendine yetişen ve/veya sürdürülebilir ormancılık faaliyetleriyle titizlikle yetiştirilen ağaçlardan elde edilen, anatomik yapısı ile kimyasal bileşimi bağlamında belirgin şekilde öne çıkan fiziksel özellikleri ve mekanik özellikleri bulunan benzersiz bir malzemedir. Ahşap, doğası gereği sahip olduğu bu olağanüstü mevcudiyetiyle hayatımızı oldukça kolaylaştıran ve hayatımızın neredeyse hemen her alanına dokunan büyüleyici bir malzemedir. Öyle ki, ahşap; kolay işlenebilir ve kolay şekillendirilebilir içselliğiyle, tek başına veya başka malzemelerle birlikte, doğrudan veya dolaylı olarak uygarlığın gelişip yaygınlaşmasına yaptığı sayısız ve sınırsız katkılarıyla ve dahası bilgi ve becerilerin yaratıcı ve yenilikçi bakış açısıyla ortaya konulması suretiyle gerçekleştirilen bilimsel ve teknolojik gelişmeler eşliğinde şekillenen hayatımızı her

geçen gün kolaylaştıran sonsuz ürün tiplerleriyle rakipsizdir. Bu yönden bakılacak olursa, ahşap; bilim, teknoloji, eğitim, kültür, sanat ve edebiyat aracılığıyla sürekli gelişen medeniyet olgusu içerisinde, yenilenebilir doğal ve organik bir malzeme olarak, dünya kuruldu kurulalı tüm insanlığın ihtiyaçlarını karşılayan ve gereksinimlerini gideren çok önemli bir malzemedir.

Şurası açık ki, olağanüstü ve muazzam güzelliklere sahip doğanın harika bir parçası olan ağaçlardan büyük bir emek ve özenle temin edilen, kaynağı yenilenebilir doğal ve organik bir malzeme olan ahşap, doğası gereği sahip olduğu özellikleriyle ve yeri doldurulamaz varlığıyla bilim ve teknoloji ile insanlığın ve medeniyetin gelişmesine olan benzersiz katkısı göz önüne alındığında, rakipsizdir. Çünkü, geçmişten günümüze, ihtiyaçların karşılanması ve gereksinimlerin giderilmesi perspektifinde, çok yönlülük ve işlevsellik bakımından ahşabın sahip olduğu çeşitlilik yelpazesi kıyaslandığında, başka hiçbir malzeme onun ortaya koymuş olduğu eşyalar ile araç-gereçler ve uygulamalar kadar geniş bir çeşitlilikte tanımlanamaz. Böylelikle, başlangıcından bu yana medeniyetin gelişip yaygınlaşmasına katkıda bulunan ahşap, bir ürünün imalatı maksadıyla seçilebilecek değişik içselliklerde diğer rekabetçi malzemelerin bulunmasına rağmen, dünden bugüne insanlığın ihtiyaçlarını karşılamak ve gereksinimlerini gidermek için çok çeşitli amaçlar çerçevesinde çok sayıda ürüne dönüşümde eşsiz bir malzeme olarak hemen her zaman öne çıkmıştır.

Esasen ezelden beri süregelen doğayı ve çevreyi sevme içgüdüsünün nihai bir sonucu olarak, günümüzde çok yoğun bir şekilde yaşamın neredeyse bütününe kapsayan organik yaşam felsefesi uyarınca, insanların doğaya ve dolayısıyla doğala dönmek istemesi, organik içselliğiyle doğal ve çevre dostu bir malzeme olan ahşaba yönelik ilgiyi arttırmış, anatomik yapısı ile kimyasal bileşimi ve fiziksel özellikleri ile mekanik özellikleri dahilinde kendine has karakteristik özellikleri bulunan ahşabı geleceğin malzemesi olarak öne çıkarmıştır. Zira, ahşap; doğallığıyla ve estetik kurgusuyla insanların tutum ve davranışları ile duygu ve düşünceleri üzerinde pozitif etkiler oluşturan, insanları her zaman olumlu yönde etkileyen eşsiz bir malzemedir. Bu bağlamda, ezelden beri var olan ve ebede kadar da var olmaya devam edecek olan ahşap, ihtiyaçların karşılanması ve gereksinimlerin giderilmesi perspektifinde, çok yönlülüğü ve işlevselliği ile herkesi kucaklayan benzersiz bir varlıktır. Böyle bakıldığında, bir ahşapsever olarak, ahşabı, dün olduğu gibi, bugünün ve hatta yarının gözde malzemesi yapmak nuhbei amalimizdir. Nihayetinde, insanlığın başlangıcından itibaren hiç tükenmeyen munis varlığıyla ve fevkalade özelliklerle donatılmış mevcudiyetiyle günlük hayatın vazgeçilmezlerinden birisi olan ahşap, her türlü övgüyü ve takdiri hak ediyor.

Ağaçlardan temin edilen, sürdürülebilir ve kaynağı yenilenebilir doğal bir malzeme olarak doğanın muazzam bir yansıması olan ahşap, çok yönlülüğü ve işlevselliği ile bize yaşama sevinci veren, bizi yaşama bağlayan, bizim daha iyi ve mutlu bir yaşama sahip olmamıza yardımcı olan önemli bir varlıktır. Ahşap, ihtiyaçların karşılanması ve gereksinimlerin giderilmesi çerçevesinde, tarih boyunca herkese sunduğu zengin ve eşit olanaklar sayesinde, seçkin bir malzeme olarak hep öne çıkmıştır. Çünkü, ahşap; hem günlük hayatın olağan akışı içerisinde ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanmasında ve gereksinimlerin giderilmesinde, hem de günlük hayatın koşuşturma telaşı içinde karşılaşılan zorluklarla başa çıkılmasında ve sıkıntıların çözülmesinde, yenilikçi çözüm seçenekleri içeren sonsuz ürün ve uygulama tiplerleriyle tüm insanlığa her zaman yardımcı olmuştur. Bu noktada, dünya kuruldu kurulalı birbirleriyle iletişim halinde olan insanların, ihtiyaçlarını karşılamak ve gereksinimlerini gidermek için aynı veya benzer şekilde ahşabı kullanarak ahşaptan istifade ettikleri gerçekliği göz önüne alındığında, ahşabın önemli ve etkili bir kültürlerarası etkileşim aracı olduğu ortadadır ve ahşap bu haliyle insanları birleştirici bir güce ve etkiye sahiptir.

Hayatın bizzat kendisi bir yapboz bulmaca gibi olduğuna göre, herkesin kendince tamamlamaya çalıştığı bu karmaşık ve zor bulmacanın parçalarını hep beraber ve elbirliğiyle bulup bir araya getirmeye çalışmak, sahip olduğu imkanlar dahilinde bütün varlığıyla hayatına

nigehban ve ihtiyaçlarını karşılamaya muktedir bir birey hüviyetiyle hayata tutunmaktan vazgeçmeyenlerin bitip tükenmeyen bir çabası olarak çok anlamlıdır ve değerlidir. Bu bakış açısıyla bakıldığında, daha güzel ve daha yaşanılabilir bir dünya için hep beraber çabalamalıyız ve birbirimizi anlamaya çalışmalıyız, hayatımızı tamamlayan farklı yönleri takdir etmeyi ve kusurlar üzerinde durmamayı öğrenmeliyiz. Böyle bakıldığında, samimi bir iletişime girmenin özünü teşkil eden konuşabilmek ve dinleyebilmek yetisi, insanlığın başlangıcından itibaren sürekli kullanılan temel bir iletişim biçimidir. Çünkü, konuşmak kadar aynı zamanda iyi bir dinleyici olmak, samimiyetle gerçekleştirilen duygu ve düşünce alışverişini içeren güçlü iletişimin kaçınılmaz bir gereğidir. Dolayısıyla, toplumsal yaşamın içinde herkesin birbirinden öğrenebileceği bir şeyler vardır öngörüsüyle yaklaştığımızda ve herhangi bir ayırım yapmaksızın tüm herkesle iletişim içinde olduğumuzda, farklı bakış noktalarından farklı bakış açılarıyla bakmanın açığa çıkardığı görüş çeşitliliği eşliğinde, insanların ahşaba ilişkin algıları ve insanların ahşaba ilişkin bakış açısı farklılıkları, bilgi ve tecrübe ile bezenmiş kültürel zenginliğin bir yansıması olarak çok geniş bir perspektifte ortaya çıkar.

Doğanın bir yansıması olarak sürdürülebilir ormancılık uygulamalarıyla yetiştirilen ağaçlardan özenle temin edilen kaynağı yenilenebilir tükenmez bir doğal malzeme olan ahşap, doğası gereği sahip olduğu estetik kurgusuyla aşkı ve sevgiyi içinde barındıran, dostluk ve kardeşlik duygularının pekişmesine katkı sağlayan, evrensel ve insani değerlerin haykırıları eşliğinde tutku ve hasret dolu sessiz bir çılgıncı açığa vuran şahane bir malzemedir. Tarihin başlangıcından beri, çok yönlülüğü ve işlevselliği ile ihtiyaçların karşılanması ve gereksinimlerin giderilmesi sürecinde, bütün insanlara sağladığı sayısız faydaları sebebiyle, çok değerli bir varlık olan ve medeniyetin gelişmesine yaptığı büyük katkısıyla olağanüstü bir kültürlerarası etkileşim aracı olan ahşap, varlığıyla bize her konuda yardımcı olur. Öyle ki, birbirimizin kıymetini bilmemize ve birbirimize değer vermemize yardımcı olur, birbirimizden öğreneceklerimizle birbirimizi tanımamıza ve birbirimizi anlamamıza yardımcı olur, birbirimiz arasındaki engelleri kaldırarak birbirimizle güçlü bağlar kurmamıza ve birbirimizle dayanışma içinde olmamıza yardımcı olur, birbirimize sevgi ve hoşgörü ile yaklaşarak birbirimize güven duymamıza ve birbirimize umut olmamıza yardımcı olur. Ahşabı bütünüyle içine yerleştiren bu söylenceler dizgesi, bütünleşik bir öngörüyle birbirine ulanmış munis tasvirlerle, uçsuz bucaksız bir derinlikte ve sınırsız bir enginlikte konuşulabilir. Aslında bu hiç de şaşırtıcı değildir, çünkü şartlar ve zaman değişse dahi (anatomik yapısı ile kimyasal bileşimi ve fiziksel özellikleri ile mekanik özellikleri bağlamında hem konstrüksiyonel bir malzeme olarak hem de duygu ve düşünceler ile tutum ve davranışları etkileyen bir varlık olarak) çok yönlülüğü ve işlevselliği itibarıyla her zaman ilk akla gelen malzemelerden birisi olan ahşap, günlük hayatın olağan akışı içerisinde ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanması ve gereksinimlerin giderilmesi için tasarlanan bir eşyanın yapımında veya bir araç-gerecin imalatında ya da bir uygulamanın içerisinde tek başına veyahut diğer malzemelerle birlikte değerlendirilmek suretiyle bütün insanlara hizmet etmiştir.

Özet olarak söylemek gerekirse, ağaçlardan elde edilen doğal ve organik bir malzeme olan ahşap, kendine has malzeme özellikleriyle tek başına ya da başka malzemelerle birlikte bir eşya veya bir araç-gereç ya da bir uygulama taslağında konstrüksiyonel bir malzeme hüviyetiyle kullanılarak değişik ürün tiplerleriyle insanlara sayısız katkılar sağlarken, tamamı ya da bir kısmı ahşaptan oluşturularak takdim edilen çözüm odaklı bu ürünlerin mevcut kurgusunda yer alan ahşap malzeme, doğanın bir yansıması olarak özünde barındırdığı dostane bir sıcaklıkla ve estetik albenisiyle insanları olumlu duygu ve düşüncelere sevk eder, iletişim-etkileşim ve yaşama dair tutum ve davranışların olumlu yönde gelişmesine destek olur. Ahşap bu perspektifte, etkili bir imalat malzemesi olduğu kadar, aynı zamanda etkili bir etkileşim aracı durumundadır ve herkese sağladığı faydalarıyla değerlidir.

SONUÇ

Sürdürülebilir ormancılık faaliyetleriyle yetiştirilen ağaçlardan elde edilen, kaynağı yenilenebilir tükenmez bir doğal malzeme olan ahşap; anatomik yapısı ile kimyasal bileşimi ve fiziksel özellikleri ile mekanik özellikleri bağlamında, çok yönlülüğü ve işlevselliği ile dünya kurulduğundan beri tüm insanlığa hizmet eden ve medeniyetin gelişip yaygınlaşmasına katkı sağlayan önemli bir malzemedir. Öyle ki, lifli ve pürüzlü içselliğiyle kendine özgü estetik bir kurguya sahip olan ahşap, doğal ve organik bir malzeme olarak insanların duygu ve düşünceleri ile tutum ve davranışlarını olumlu yönde etkileyen değerli bir varlıktır. Bu çerçevede, sahip olduğu özellikleriyle insanların geçmişten günümüze aynı veya benzer şekilde istifade ettiği ahşap herkesin malzemesidir ve daha iyi bir yaşam oluşturma arayışı öngörüsüyle tamamen ahşaptan yapılmış veya kısmen ahşapla pekiştirilerek imal edilmiş sonsuz sayıda eşya ile araç-gereç ve uygulama itibarıyla herkes için evrensel bir değerdir.

“Ahşap Herkesindir” teması dahilinde hazırlanmış olan bu yazı, Hacettepe Üniversitesi Seçmeli Dersler Birimi nezdinde, Prof. Dr. İlker Usta tarafından verilmekte olan “Kültürlerarası Etkileşimde Ahşabın Önemi” dersi kapsamında yapılan ahşap tasvirlerini içermekte olup özgün betimlemelerle pekiştirilmiş kompozisyonlarda bahsi geçen mesleki ve teknik konular hakkında, aşağıdaki kaynaklara ilaveten değişik pek çok sayıdaki kaynaktan ayrıntılı biçimde bilgi temin edilebilir.

KAYNAKÇA

- Adorno, T.W. (2014). *Kültür Endüstrisi - Kültür Yönetimi*. (Çeviri: Gen, E., Ülner, N., Tüzel, M.). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Aslan, S. (1998). *Ağaç Zararlıları Koruma ve Emprenye Teknikleri*. Ankara: KOSGEB Yayınları.
- Basch, M.F. (1983). Empathic Understanding: A Review of the Concept and Some Theoretical Considerations. *Journal of American Psychoanalytic Association*, 31: 101-126.
- Boas, F. (1940). *Race, Language, and Culture*. Chicago: University of Chicago Press.
- Bormann, E.G. (1980). *Communication Theory*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Botkin, D.B., Keller, E.A. (1988). *Environmental Science: Earth as a Living Planet*. 7th edition. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- Bozkurt, A.Y. (1986). *Ağaç Teknolojisi*. İstanbul Üniversitesi, Orman Fakültesi Yayınları, İstanbul, Yayın No: 3403/380.
- Bozkurt, A.Y. (1992). *Odun Anatomisi*. İstanbul Üniversitesi, Orman Fakültesi Yayınları, İstanbul, Yayın No: 3652/415.
- Bozkurt, A.Y., Göker, Y. (1987). *Fiziksel ve Mekanik Ağaç Teknolojisi*. İstanbul Üniversitesi, Orman Fakültesi Yayınları, İstanbul, Yayın No: 3445/388.
- Bozkurt, Y., Göker, Y., Erdin, N. (1993). *Emprenye Tekniği*. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayınları, İstanbul, Yayın No:3779/425.
- Chad, O. (2015). Swap Steel, Concrete, and Brick for Wood - Wooden Buildings are Cheaper and Cleaner. *Architecture and Design*, 21.04.2015 [<http://www.architectureanddesign.com.au/features/features-articles/swap-steel-concrete-and-brick-for-wood-wooden-buil>].

- Chadwick D.O., Nedal, T.N., Bruce, R.L., McCarter, J.B. (2014). Carbon, Fossil Fuel, and Biodiversity Mitigation With Wood and Forests. *Journal of Sustainable Forestry*, 33:3, 248-275 [<http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/10549811.2013.839386>].
- Cheney, G., Munshi, D., May, S., Ortiz, E. (2011). Encountering Communication Ethics in the Contemporary World: Principles, People, and Contexts. In: *The Handbook of Communication Ethics* (Ed. G. Cheney, S. May, D. Munshi), pp. 1-14. New York: Routledge.
- Desch, H.E., Dinwoodie, J.M. (1996). *Timber: Structure, Properties, Conversion and Use*. 7th edition. London: MacMillan Press Ltd.
- Dinwoodie, J.M., Illston, J.M., Smith, A.A. (1990). *Concrete, Timber and Metals. The Nature and Behaviour of Structural Materials*. London: Chapman and Hall Ltd.
- Dökmen, Ü. (1994). *İletişim Çatışmaları ve Empati*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Dubberly, H., Pangaro, P., Haque, O. (2009). What is Interaction? Are There Different Types? *ACM Interactions*, January-February 2009, XVI (1): 1-10 (http://www.dubberly.com/wpcontent/uploads/2009/01/ddo_article_whatinteraction.pdf) (24.11.2016).
- Eaton, R.A., Hale, M.D.C. (1993). *Wood: Decay, Pests, and Protection*. London: Chapman and Hall Ltd.
- Erem, T., Tek, Ö.B., Gegez, A.E., Börü, M.D. (2000). Global Pazarlarda Pazarlama Stratejilerinin Tasarım ve Uygulanmasında Kültürel Etkileşimin Rolü. 5. Ulusal Pazarlama Kongresi Bildiriler Kitabı, Antalya, 16-18 Kasım 2000. (<http://www.econturk.org/Turkiyeekonomisi/deniz4.pdf>) (15.11.2012).
- F.P.L. (Forest Products Laboratory). (2010). *Wood handbook: Wood as an Engineering Material*. Centennial Edition, General Technical Report FPL–GTR–190, U.S. Department of Agriculture, Forest service, Madison.
- Fardon, R. (2003). *Counterworks: Managing the Diversity of Knowledge*. London: Routledge.
- Fengel, D., Wegener, G. (1989). *Wood: Chemistry, Ultrastructure, Reactions*. Berlin: Water de Gruyter.
- Ferguson, I., La Fontaine, B., Vinden, P., Bren, L., Hateley, R., Hermesec, B. (1996). *Environmental Properties of Timber*. Research Paper commissioned by the Forest and Wood Products Research and Development Corporation.
- Gleeson, P, Wakefield. N. (1968). *Language and Culture*. Columbus: Charles E. Merrill Publishing Company.
- Haygreen, J.G., Bowyer, J.L. (1996). *Forest Products and Wood Science: An Introduction*. 3rd edition. New Jersey: Wiley-Blackwell.
- Hickson, M., Stacks, D.W. (1993). *Nonverbal Communication: Studies and Applications*. Dubuque: Wm. C. Brown Communication Inc.
- Hoadley, R.B. (2000). *Understanding Wood: A Craftsman's Guide to Wood Technology*. Revised edition. New York: Taunton Press.
- Holton, R., Nasson, W.R. (2009). *World Civilizations And History Of Human Development (Encyclopedia of Life Support Systems)*. Oxford: EOLSS Publishers Co. Ltd.
- Jackson, J. (2014). *Introducing Language and Intercultural Communication*. London: Routledge.

- Jane, F.W. (1970). *The Structure of Wood* (completely revised by Wilson, K. and White, J. B.). London: Adam and Charles Black.
- Kollmann, F.F.P, Cote, W.A. (1968). *Principles of Wood Science and Technology (I). Solid Wood*. Berlin: Springer-Verlag.
- Kollmann, F.F.P., Kuenzi, E.W., Stamm, A.J. (1975). *Principles of Wood Science and Technology (II): Wood Based Materials*. Berlin: Springer-Verlag.
- Lawson, W.R. (1996). *Timber in Building Construction: Ecological Implications*. Research Paper commissioned by the Timber Development Association of New South Wales.
- Levetin, E., McMahon, K. (2008). *Plants and Society*. 5th edition. New York: McGraw-Hill.
- LIFE Magazine (1959): For Livability Unlimited: There's Nothing in the World Like WOOD. LIFE Magazine (Time Inc.), 16 February 1959, 46 (7): 42-45 (https://books.google.com.tr/books?id=30UEAAAAMBAJ&dq=It's+easy+workability&hl=tr&source=gbs_navlinks_s) (19.12.2015).
- Meydan Larousse Ansiklopedisi. (1992): Ahşap. Sabah Gazetesi Yayını, 1: 186.
- Meydan Larousse Ansiklopedisi. (1992): Odun. Sabah Gazetesi Yayını, 15: 60-61.
- Mora, N. (2011). *Kültürlerarası İletişim Bağlamında İnsana Dair Duygular ve Ritüeller*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Nicholas, D.D. (1973). *Wood Deterioration and Its Prevention by Preservative Treatments*. 1: Degradation and Protection of Wood. New York: Syracuse University Press.
- Nicholas, D.D. (1973). *Wood Deterioration and Its Prevention by Preservative Treatments*. 2: Preservatives and Preservative Systems. New York: Syracuse University Press.
- Panshin, A.J., de Zeeuw, C.H. (1980). *Textbook of Wood Technology*. New York: McGraw Hill.
- Rice, J., Kozak, R.A., Meitner, M.J., Cohen, D.H. (2006). Appearance Wood Products and Psychological Well-being. *Wood and Fiber Science*, 38(4): 644-659.
- Samovar, L.A., Porter, R.E., McDaniel, E.R., Roy, C.S. (2012). *Communication Between Cultures*, Cengage Learning.
- Sargut, S. (2010). *Kültürlerarası Farklılaşma ve Yönetim*. Ankara: İmge Yayınları.
- Shmulsky, R., Jones, P. D. (2011). *Forest Products and Wood Science: An Introduction*. 6th edition. New Jersey: John Wiley & Sons Inc.
- Siau, J.F. (1971). *Flow in Wood*. New York: Syracuse University Press.
- Siau, J.F. (1984). *Transport Processes in Wood*. Berlin: Springer-Verlag.
- Sjöström, E. (1993). *Wood Chemistry. Fundamentals and Applications*. 2nd edition. London: Academic Press, Inc.
- Skaar, C. (1972). *Water in Wood*. New York: Syracuse University press.
- Sönmez, A. (2000). *Ağaçşlerinde Üst Yüzey İşlemleri*. 1: Hazırlık ve Renklendirme. Gazi Üniversitesi, Teknik Eğitim Fakültesi Ders Notu. Ankara: Çizgi Matbaacılık.
- Stamm, A.J. (1964). *Wood and Cellulose Science*. New York: Ronald Press.
- Şanıvar, N. (1978). *Ağaçşleri Üst Yüzey İşlemleri*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

- Tiemann, H.D. (1944). *Wood Technology: Constitution, Properties, and Uses*. New York: Pitman Publishing Corporation.
- Tracy, K., Robles, J.S. (2013). *Everyday Talk: Building and Reflecting Identities*. New York: Guilford Press.
- TS EN 343 (1977). *Ahşap Koruma: Terimler ve Tanımlar*. Türk Standardları Enstitüsü, Ankara.
- Tsoumis, G. (1991). *Science and Technology of Wood: Structure, Properties, Utilisation*. New York: Van Nostrand Reinhold.
- Tubbs, S. (2009). *Human Communication: Principles and Contexts*. Boston: McGraw-Hill.
- Walker, J.C.F. (1993). *Primary Wood Processing: Principles and Practice*. 2nd edition. Dordrecht: Springer Science & Business Media.
- Wilson, K., White, D.J.B. (1986). *The Anatomy of Wood: Its Diversity and Variability*. London: Stobart & Son Ltd.
- Wright, A. (1998). *The Beginner's Guide to Colour Psychology*. London: Colour Affects Ltd.
- Zobel, B.J., van Bujitenen, J.P. (1980). *Wood Variation: Its Causes and Control*. Berlin: Springer-Verlag.
- <http://en.wikipedia.org/wiki/Culture> (11.11.2012).
- <https://en.wikipedia.org/wiki/Civilization> (11.11.2012).
- <http://tr.wikipedia.org/wiki/Ahşap> (17.11.2012).
- <http://tr.wikipedia.org/wiki/Kültür> (21.12.2012).
- <http://en.wikipedia.org/wiki/Wood> (15.09.2014).
- https://en.wikipedia.org/wiki/Harmony_with_nature (18.10.2015).
- http://fridayoffcuts.com/dsp_article.cfm?id=652&date=%7Bts%20%272015-11-20%2000:00:00%27%7D&aid=7501 (18.08.2016).
- <http://greenbuildingelements.com/2015/05/03/wood-building-materials-are-sustainable-and-renewable/> (18.08.2016).
- <http://makeitwood.org/documents/doc-1253-wood--housing--health--humanity-report-2015-03-00-final.pdf> (18.08.2016).
- <https://www.iom3.org/wood-technology-society/where-wood-comes-from> (16.09.2018).